

Exacerbatie protocol 1^e en 2^e lijn

Voorwaarden:

- Elke patiënt moet weten wat te doen bij een verergering van klachten.
- Stap 1 en 2 is basiskennis die van belang is voor elke patiënt met COPD.
- Het exacerbatieactieplan wordt besproken met patiënten die al een keer een exacerbatie hebben doorgemaakt (stap 3).
- 1^e en 2^e lijn werken samen bij behandeling van een exacerbatie.

Stap 1: Vergroten kennis over COPD

Kennis over:

1. COPD: ziektemechanisme, oorzaken en klachten
2. Factoren die de klachten van COPD verergeren
3. Medicamenteuze behandeling van COPD
4. Gebruik van inhalatiemedicatie

Stap 2: vergroten kennis over vroegtijdig herkennen en adequaat reageren op verergering van de klachten.

Kennis over:

1. Dagelijkse acties om de klachten stabiel te houden
2. Acties om exacerbaties te herkennen of onder controle te krijgen
 - 2a. Verergering van klachten door een luchtweginfectie
 - 2b. Verergering van klachten door blootstelling aan omgevingsfactoren
 - 2c. Verergering van klachten door emoties / stress
3. Acties wanneer er geen verbetering of juist verergering van klachten optreedt
4. Acties wanneer u voelt dat uw klachten levensbedreigend worden

Stap 3: Opstellen individueel actieplan

D.m.v. COPD actieplankaart samen met patiënt een individueel actieplan opstellen:

1. Herkennen van eigen klachten en zelfmonitoren met CCQ en actieplankaart
2. Bespreken wie contactpersoon is als klachten verergeren (**vermelden op actieplan**)
3. Hoe te handelen (**vermelden op actieplan**)

Beleid bij lichte tot matige exacerbatie:

Medicamenteuze Behandeling (duidelijk op COPD actieplan vermelden):

- Verdubbelen of (weer) starten bronchusverwijders
- Combineer 2 soorten bronchusverwijders
- Verhogen van inhalatiecorticosteroïde
- Bij onvoldoende effect: stootkuur prednison 1dd (30 mg voor 7 dagen)¹

Bij Luchtweginfectie bacterieel antibiotica: amoxicilline 3 dd 750 mg 7 tot 10 dagen.
Optie: bij Luchtweginfectie viraal: (verkoudheid) xylometazoline 2 dd1bdz, maximaal 7 dagen.

Beleid bij ernstige exacerbatie:

Criteria voor ernstige exacerbatie:

- Toename dyspneu in rust
- Ademfrequentie >30/min. (neemt bij zeer ernstige exacerbatie weer af!)
- Hartslag >120/min.
- Gebruik ademhalingspijpen

Medicamenteuze Behandeling (duidelijk op COPD actieplan vermelden)

- effect afwachten van bronchusverwijders (eenmalige inname)
- als voldoende: starten prednisonkuur voor 1dd (**30 mg voor 7 dagen**)
- instructies over gebruik bronchusverwijders komende 24 uur
- controle na 1 dag
- antibiotica alleen als temp >38 en algemeen ziek of onvoldoende verbetering na 4 dagen

Bij zeer ernstig COPD kan op grond van eerdere ervaringen eerder met antibiotica gestart worden (doxycycline of amoxicilline 7-10 d).

Verwijzen naar tweede lijn als:

- binnen ½ uur geen verbetering is opgetreden
- thuis onvoldoende zorg/controle aanwezig is
- bij klinische beoordeling door huisarts een niet plus gevoel ontstaat.
- uitputting

¹ - Bij medicatie in eigen beheer na start prednisonkuur binnen 3 dagen bellen met HA voor controle afspraak
- Medicatie niet in eigen beheer patiënt neemt contact op volgens actieplan code oranje